

Wyrok z dnia 19 listopada 1999 r.

II UKN 197/99

Bieg przedawnienia roszczenia o jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową rozpoczyna się od dnia, w którym pracownik dowiedział się o doznaniu uszczerbku na zdrowiu (art. 291 § 1 KP).

Przewodniczący: SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 1999 r. sprawy z powództwa Stanisława B. przeciwko Liceum Ogólnokształcącemu w B., Szkole Podstawowej w B. i Szkole Podstawowej w W. o odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej, na skutek kasacji strony pozwanej-Szkoły Podstawowej w B. i Szkoły Podstawowej w W. od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 9 grudnia 1998 r. [...]

1. z m i e n i ł zaskarżony wyrok w punktach 2 i 3, oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Sieradzu z dnia 25 czerwca 1998 r. [...] w ten sposób, że oddalił powództwo.

2. nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 1998 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Sieradzu zasądził solidarnie od pozwanych Liceum Ogólnokształcącego w B., Szkoły Podstawowej w B. oraz Szkoły Podstawowej w W. na rzecz powoda Stanisława B. kwotę 10160 zł tytułem jednorazowego odszkodowania za chorobę zawodową, ustalając, że choroba ta powstała około 1974 r. ulegając nasileniu w latach 1985-1990, powodując ostatecznie 40% uszczerbek na zdrowiu. Powód od 1972 r. pracował na stanowisku Gminnego Dyrektora Szkół oraz Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego w B., od 1 lipca 1984 r. inspektora oświaty w Urzędzie Miasta i Gminy B., zaś

od 1 września 1988 r. do 26 maja 1990 r. jako nauczyciel w Szkole Podstawowej i w Liceum Ogólnokształcącym w B., zastępując w okresie od 27 maja do 21 czerwca 1990 r. chorego nauczyciela w Szkole Podstawowej w W., pracując ogółem 59 godzin w tym 32 godziny dydaktyczne. W latach 1975-1981 powód pracował w aparacie PZPR. Od 2 lipca 1990 r. natomiast przeszedł na emeryturę. Ponieważ nie można ustalić daty powstania choroby, odpowiedzialność wszystkich trzech szkół jest solidarna.

Sąd Wojewódzki w uwzględnieniu apelacji Liceum Ogólnokształcącego w B. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo w stosunku do tego pozwanego, zaś pozostałe apelacje oddalił, stwierdzając - w związku z zarzutami apelacji – że skoro chorobę zawodową stwierdzono u powoda 6 czerwca 1994 r. , a powód uzyskał informację o pozwanych „najwcześniej z uzasadnienia wyroku Sądu Wojewódzkiego z dnia 5 października 1995 r. [...]”, nie upłynął jeszcze - w chwili składania powództwa – 3 letni termin przedawnienia z art. 291 KP. Brak odpowiedzialności pozwanego Liceum Ogólnokształcącego wynika z faktu, że nie ustalono „jednoznacznie”, iż u tego pracodawcy choroba powstała, nie był to także ostatni pracodawca powoda – art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.).

W kasacji pozwanej Szkoły Podstawowej w W. zarzucono naruszenie art. 291 KP i nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia i na tej podstawie sformułowano żądanie zmiany wyroku i oddalenia powództwa. W ocenie skarżącej roszczenie stało się wymagalne w dacie ustalenia uszczerbku na zdrowiu – w grudniu 1994 r. W tej sytuacji powództwo przeciwko tej Szkole wniesione w dniu 18 lutego 1998 r. jest – jako spóźnione – przedawnione. „Roszczenie trzyletnie z art. 291 KP należy liczyć od dnia, w którym stało się wymagalne, a nie jak twierdzi Sąd od dnia, w którym powód dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej”. Błędnie także zasądzone jednorazowe odszkodowanie, przyjmując stawki z daty wyrokowania, a nie z daty ustalania uszczerbku na zdrowiu i zasądzone w związku z tym w miejsce kwoty 4854 zł, kwotę 10.160 zł. Sąd nie wziął również pod uwagę pracy powoda w Zasadniczej Szkole Rolniczej w B., bezpodstawnie przyjmując, że to pozwana winna wnieść o dopozwanie tej szkoły, nie zaś powód, po którego stronie „leży obowiązek wykazania zasadności roszczenia”.

Podobne zarzuty, ich uzasadnienie oraz wniosek zawiera kasacja pozwanej Szkoły Podstawowej w B.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Zarzut przedawnienia roszczenia powoda jest uzasadniony. Przedmiotem sprawy jest jednorazowe odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu (40%) spowodowany chorobą zawodową. Nie jest wątpliwe i w związku z tym sporne między stronami, że choroba zawodowa u powoda została stwierdzona dnia 6 czerwca 1994 r. zaś 40% uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem tej choroby został stwierdzony przez Wojewódzką Komisję do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia orzeczeniem z dnia 6 grudnia 1994 r. Powyższe ustalenia dokonane przez Sąd i jego stwierdzenie, że w sprawie znajduje zastosowanie art. 291 § 1 KP jest trafne, ale jego stanowisko, że termin ten „liczyć należy od dnia, w którym powód dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej” jest błędne i pomija treść przepisu, stanowiącego, że początek biegu przedawnienia wyznacza wymagalność roszczenia. Pogląd Sądu odnosi się do przedawnienia uregulowanego w art. 442 § 1 KC dotyczącego naprawienia szkody na osobie (art. 444 § 1 i 2 KC) ten zaś w sprawie nie ma zastosowania, wobec przedmiotu sporu. W myśl uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 17 października 1984 r., III PZP 29/84 (OSNCP 1985 z. 203, poz. 21) „Bieg przewidzianego w art. 291 § 1 KP terminu przedawnienia roszczenia o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (...) rozpoczyna się od dnia, w którym pracownik dowiedział się o doznaniu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo o jego zwiększeniu się co najmniej o 10%”. W okolicznościach sprawy oznacza to, że powództwo przeciwko pozwanej Szkole Podstawowej w B. wniesione 18 lutego 1998 r. oraz dopozwanej w dniu 20 kwietnia 1998 r. Szkole Podstawowej w W. jest przedawnione, upłynął bowiem trzyletni termin z art. 291 § 1 KP liczony od dnia 6 grudnia 1994 r. jako daty wymagalności roszczenia.

Gdy więc podniesiony w kasacjach pozwanych zarzut okazał się uzasadniony, należało zmienić zaskarżony wyrok w punktach 2 i 3 oraz poprzedzający go wyrok Sądu pierwszej instancji i orzec jak w sentencji po myśli art. 393¹⁵ KPC.

O kosztach orzeczono po myśli art. 102 KPC.

=====